

İSKONTO HESAPLARI

①

İskonto indirim demektir. Faiz'in tam tersidir.

- 1 - Satıcının, malın satış fiyatı üzerinden yaptığı indirim tutarıdır.
- 2 - Factoring ve forfaiting kuruluşları vadeli senetleri kırdıkten, iskonto uygular.
- 3 - Yatırım projeleri değerlendirilmede "Bugünkü değer" kavramının hesaplamasında kullanılır.

***Bugünkü değer:** Bir yatırım projesi ile gelecek yıllarda ortaya çıkacak bir hasılat veya maliyetin bugünkü değeri veya güncelleştirilmiş değeri, ilgili yıl nominal değerinin iskonto edilmesi ile elde edilir.

$$A = a \cdot \left(1 + \frac{t}{100}\right)^n \quad BD = \frac{a}{\left(1 + \frac{t}{100}\right)^n} \quad t: \text{iskonto oranı}$$

Örn: 5 yıl sonra elde edilecek 100 TL, %40 iskonto oranından bu günkü değeri kaçtır?

$$BD = \frac{100}{\left(1 + \frac{40}{100}\right)^5} = \frac{100}{(1,4)^5} = \frac{100}{5,38} = 18,59 \text{ TL}$$

4 - Hattinenin iş borçlanma amacıyla, belirli aralıklarla ihaleye çıkarak, bankalar aracılığı ile piyasaya belirli bir faiz karşılığı, belirli bir vade ve miktarda bono satmak istediğinde iskonto uygulanır.

***Senet kırma:** Senedin vadesinden önce satılarak üzerinde yazılı değerden daha az miktarda paraya razı olunmasıdır.

iskonto oranı = faiz oran + Komisyon + Vergi + Risk primi

C = Nominal Değer (Senedin üzerinde yazılı olan değerdir, Vade değeri)

t = iskonto yüzdesi (indirilecek değeri bulmada kullanılan iskonto oranı)

n = vade (senedin üzerinde yazılı ödeme yapılacak olan tarih)

I = iskonto Değeri (Senedin nominal değeri üzerinden indirilecek tutar)

P = Pexin Değeri (Senedin nominal değerinden, indirilecek değer düşüldükten sonra senedin sahibine ödenen değer.)

İskonto tutarının hesaplanmasında kullanılan yöntemler

(2)

Basit iskonto: Basit faiz hesaplamasının tersi işlemidir. Kısa vadeli (1 yıla kadar) bir gelecekte ulaşılabilecek değerin, belirli bir iskonto oranıyla hesaplanarak bulunan indirim tutarının, senedin nominal değerinden düşülmesi yöntemi.

Bilesik iskonto: Bilesik faizin tersidir. Uzun vadeli senetlere uygulanan yıllık iskonto oranıyla bulunan indirilecek değer nominal değerden düşüldükten sonra kalan değer üzerinden tekrar iskonto oranıyla indirime tabi tutulmasıdır.

Dış iskonto: Hesaplamalar senetlerin nominal değeri üzerinden yapılır, Bilesik iskonto işlemlerinde kullanılmaz.

İç iskonto: Hesaplamalar senedin peşin değeri üzerinden yapılır. Basit ve bilesik iskonto yöntemleri ile uygulanabilir, Bilesik iskonto sadece iç iskonto yöntemi ile uygulanır.

Basit Dış iskonto

Para senetlerinde kullanılır,

$$C = \frac{I}{n \cdot t}$$

$$I = \frac{C \cdot n \cdot t}{100}$$

$$P = C - I$$

$$P = C \cdot (1 - n \cdot t)$$

$$I = C \cdot n \cdot t$$

$$C = P + I$$

Örnek: 800 TL nominal değerli 1 yıl vadeli, yıllık %15 iskonto oranıyla iskonto değeri ne kadardır?

$$\begin{aligned} I &= C \cdot n \cdot t \\ &= 800 \cdot 1 \cdot 0,15 \\ I &= 120 \text{ TL} \end{aligned}$$

yada

$$I = \frac{C \cdot n \cdot t}{100} \rightarrow \text{yıllık}$$

$$= \frac{C \cdot n \cdot t}{1200} \rightarrow \text{aylık}$$

$$= \frac{C \cdot n \cdot t}{36000} \rightarrow \text{günlük}$$

$$I = \frac{800 \cdot 1 \cdot 15}{100}$$

$$I = 120 \text{ TL}$$

Örnek: 250 TL nominal değerli hazine bonosu, 6 ay vadeli, %15 iskonto oranı ile iskonto tutarı ne kadardır?

$$I = \frac{C \cdot n \cdot t}{1200} = \frac{250 \cdot 6 \cdot 15}{1200} = \frac{75}{4} = 18,75 \text{ TL}$$

Örnek: 30000 nominal değerli senet, 150 gün vadeli %15 iskonto oranından kırıldığında iskonto tutarı ne kadardır? Senedin sahibine ödenen peşin para ne kadardır?

3

$$I = \frac{c \cdot n \cdot t}{36000} = \frac{30000 \cdot 150 \cdot 15}{36000} = \frac{3750}{2} = 1875 \text{ TL}$$

$$P = C - I$$

$$P = 30000 - 1875$$

$$P = 28125 \text{ TL}$$

Örnek: 5 ay vadeli bir senet %9 iskonto oranından kırıldığında 67,5 TL iskonto tutarı olduğuna göre - senedin nominal değeri kaçtır?

$$I = \frac{c \cdot n \cdot t}{1200} \Rightarrow 67,5 = \frac{c \cdot 5 \cdot 9}{1200}$$

$$c = \frac{67,5 \cdot 1200}{5 \cdot 9} = 1800 \text{ TL}$$

Örnek: Nominal değeri 7240 TL, iskonto değeri 470 TL iskonto oranı %19,5 olan senedin vadesinin dolmasına kaç ay vardır?

$$I = \frac{c \cdot n \cdot t}{1200}$$

$$470 = \frac{7240 \cdot n \cdot 19,5}{1200}$$

$$n = \frac{470 \cdot 1200}{7240 \cdot 19,5} \approx 4 \text{ ay}$$

Örnek: Nominal değeri 2500 TL, 6 ay vadeli, iskonto değeri 160 TL olan senedin iskonto oranı kaçtır?

$$I = \frac{c \cdot n \cdot t}{1200} \Rightarrow 160 = \frac{2500 \cdot 6 \cdot t}{1200}$$

$$t = \frac{160 \cdot 1200}{2500 \cdot 6} = \%12,8$$